

Γαλήνη Μασλιούκ

δημοσιογράφος, πρόεδρος της Κοινότητας
της ουκρανικής διασποράς στην Ελλάδα
“Ουκρανο-Ελληνική Σκέψη”

Η ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΣΤΟΝ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

Το 2019 ο κόσμος για 80ή φορά θα τιμήσει εκατομμύρια θύματα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου – του πιο τραγικού γεγονότος στην ιστορία της ανθρωπότητας. Του πολέμου, ο οποίος ριζικά άλλαξε την παγκόσμια γεωπολιτική διαμόρφωση. Ο σκοπός αυτού του άρθρου είναι η επιθυμία να δείξουμε γιατί εμείς, οι Ουκρανοί, επιστρέφουμε ξανά και ξανά σε αυτήν την παγκόσμια καταστροφή, από την οποία μας χωρίζουν ήδη τέσσερις γενιές, που γεννήθηκαν μετά από αυτόν τον πόλεμο.

Η ιστορία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου έχει καλά κατανοηθεί, παρά το γεγονός ότι το Κρεμλίνο ακόμη και σήμερα δεν έχει βγάλει πέπλο μυστικότητας από κάποια έγγραφα, και η ηγεσία του επίμονα συνεχίζει να επιβάλλει όχι μόνο στη δική της κοινωνία, αλλά και των άλλων χωρών, γραμμένη κατά δική της παραγγελία, μονοδιάστατη εκδοχή του παραμορφωμένου, μυθοποιημένου μοντέλου αυτού του πολέμου. Στην ουσία, η Ρωσία έχει ξεκινήσει έναν σύγχρονο ιδεολογικό πόλεμο γύρω από τον πόλεμο του παρελθόντος.

Πολλοί ιστορικοί πιστεύουν ότι ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος δεν ξεκίνησε από την Πολωνία, αλλά από την επικράτεια της Καρπάθιας Ουκρανίας – του επίσημα ανακηρυχθέντος στις 14 Μαρτίου 1939 ανεξάρτητου Ουκρανικού κράτους, το οποίο διήρκεσε μόλις τέσσερις μέρες – ακριβώς τόσο, όσο τα μέλη της ουκρανικής πατριωτικής οργάνωσης μπορούσαν να αντισταθούν στα τακτικά στρατεύματα της Ουγγαρίας.

Ίσως οι νέοι αναγνώστες για τους οποίους οι παγκόσμιοι πόλεμοι του προηγούμενου αιώνα φαίνονται τόσο παλιοί όσο η Μάχη των Θερμοπυλών, θα έχουν ενδιαφέρον να μάθουν ότι 1938-1939 τα Ουκρανικά ζητήματα συζητιόντουσαν εντατικά σε διεθνές επίπεδο και η λέξη “Ουκρανία” ακουγόταν συχνά σε αναφορές των διεθνών πρακτορείων ειδήσεων και σε διπλωματικά κρυπτογραφημένα μηνύματα. Η Ουκρανία όπως και η Τσεχοσλοβακία έγινε ο “μπαλαντέρ” στο

μεγάλο παιχνίδι που διεξήχθη μεταξύ Γερμανίας, ΕΣΣΔ, Πολωνίας, Αγγλίας και Γαλλίας.

ΔΙΑΣΠΑΣΜΕΝΟ ΕΘΝΟΣ

Το 1917, η Λαϊκή Δημοκρατία της Ουκρανίας ανακηρύσσεται ως ανεξάρτητο κράτος στο Κίεβο. Μετά τη διακήρυξη των κύριων συνταγματικών εγγράφων – η Βρετανία, η Γαλλία, η Γερμανία και οι σύμμαχοί τους την αναγνωρίζουν ως ανεξάρτητο κράτος και συνάπτουν διπλωματικές σχέσεις.

Το Δεκέμβριο του 1917 όταν στο Χάρκοβο δημιουργείται μαριονέτα κυβέρνηση των μπολσεβίκων και διακηρύσσεται η “σοβιετική Ουκρανία”, η μπολσεβίκικη Ρωσία ξεκινάει πόλεμο εναντίον της νέας ανεξάρτητης Ουκρανίας. Ο αγώνας κατά των μπολσεβίκων διήρκεσε μέχρι το 1921. Εξαντλημένη από τον πόλεμο και άλλα προβλήματα, η Ουκρανία έχασε την ανεξαρτησία της. Σε ένα από τα μεγαλύτερα ευρωπαϊκά έθνη ήρθαν μαύροι καιροί. Μαζικές απελάσεις, μεγάλη τεχνητή πείνα, μεγάλες εκκαθαρίσεις κόστισαν τη ζωή σε εκατομμύρια ανθρώπων στην “ειρηνική” μεσοπολεμική εικοσαετία.

Τη στιγμή έναρξης του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου το Σεπτέμβριο 1939 το ουκρανικό έθνος βρέθηκε διαιρεμένο ανάμεσα σε πέντε χώρες: την ΕΣΣΔ, την Πολωνία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία και τη Σλοβακία.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΛΙΝ ΜΕ ΤΟΝ ΧΙΤΛΕΡ

Υπερεκτιμώντας τη μεγαλοφυΐα και την πονηριά του, ο Στάλιν ξεκίνησε ένα παιχνίδι με τον Χίτλερ: ήταν συνάντηση των δύο πραγματικά διαβολικών δυνάμεων του εικοστού αιώνα, δύο συστημάτων της υποδούλωσης και καταστροφής των ανθρώπων. Κανείς – ούτε ο Σαίξπηρ, ούτε ο Τολστόι ούτε ο Ντοστογιέφσκι (το πορτραίτο του οποίου σαν ενός θερμού αντισημίτη ήταν κρεμασμένο στο γραφείο του Χίτλερ) – δε θα μπορούσε να επινοήσει αυτές

τις φοβερές εικόνες που σηματοδότησαν την παγκόσμια έκλειψη.

Τον Απρίλιο του 1939 οι Ναζί εγκρίνουν το σχέδιο καταστροφής της Πολωνίας με όνομα "Βάις" ("Weiss"), το οποίο προέβλεπε την έναρξη επιχείρησης την 1η Σεπτεμβρίου 1939. Οι Γερμανοί βιαζόντουσαν και εντατικά διαπραγματευόντουσαν με την ΕΣΣΔ.

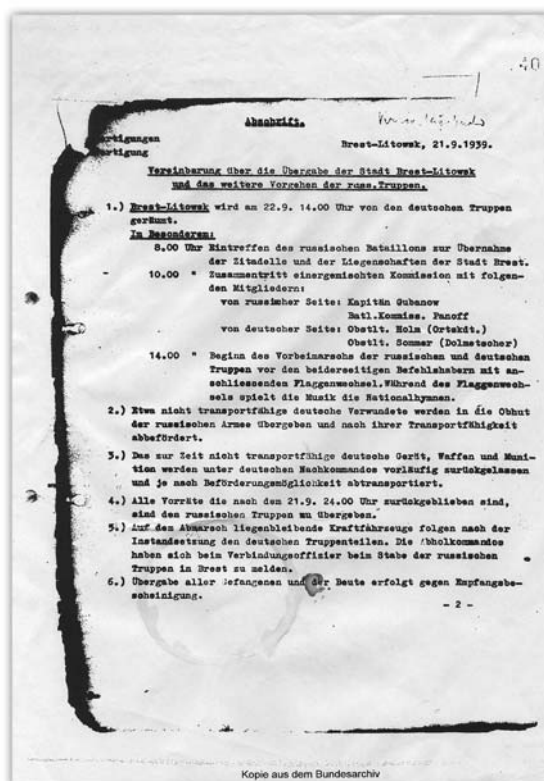
Τη νύχτα 23-24 Αυγούστου υπεγράφη Συνθήκη μη επιθετικότητας μεταξύ Γερμανίας και Σοβιετικής Ένωσης και ένα μυστικό συμπληρωματικό πρωτόκολλο, στο οποίο ήταν σαφώς οροθετημένα πεδία του δημόσιου συμφέροντος και των δύο επιτιθεμένων στις χώρες της Βαλτικής και την Πολωνία. Στο Βερολίνο από τη γερμανική πρεσβεία έφυγε κρυπτογραφημένο μήνυμα: "Τη νύχτα από τις 23 στις 24 Αυγούστου 1939 στην ομιλία του ο κύριος Στάλιν προσφώνησε αυθόρμητα μια πρόποση για τον Φύρερ

με τα επόμενα λόγια: "Γνωρίζω σε ποιο βαθμό ο γερμανικός λαός αγαπάει τον Φύρερ του, γι' αυτό θα ήθελα να πω στην υγεία του... Γένεκ". Οι αρχές της ΕΣΣΔ για 50 χρόνια αρνιόντουσαν την ύπαρξη αυτού του μυστικού πρωτοκόλλου.

Έχοντας συνάψει την εγκληματική συμφωνία, ο Στάλιν έδωσε την κυνική εντολή στα σοβιετικά στρατεύματα χωρίς να δηλωθεί ο πόλεμος να μουν στις 17 Σεπτεμβρίου 1939 στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο στην πλευρά της Γερμανίας κάτω από τα ιερά συνθήματα απελευθέρωσης των υποδουλωμένων αδελφών και της επανένωσης των ουκρανικών και των λευκορωσικών εδαφών. Στις 21 Σεπτεμβρίου οι Σοβιετικοί και Γερμανοί εκπρόσωποι υπέγραψαν συμφωνία για τον συντονισμό του στρατιωτικού κινήματος. Στην Πολωνία, στο Λβιβ και στο Μπρεστ, πραγματοποιήθηκαν κοινές σοβιετογερμανικές παρελάσεις. Στις 22 Σεπτεμβρίου, ο Κόκκινος Στρατός εισέβαλε στο Λβιβ. Έτσι ξεκίνησε μια "φιλική" αιματοχυσία των δύο στρατών κατοχής.

Με την απροκάλυπτη επιθετικότητα και με την προσάρτηση των εδαφών ενός κυρίαρχου κράτους, η σταλινική ηγεσία, από την άποψη του διεθνούς δικαίου, παραβίασε μια σειρά διεθνών συνθηκών. Στις 28 Σεπτεμβρίου του 1939 μετά την καταστροφή του Πολωνικού κράτους, Μολότοφ και Ρίμπεντροπ υπογράφουν ακόμη πιο σκανδαλώδη συμφωνία για τη φιλία (!) και τα σύνορα, και άλλα τέσσερα μυστικά

Στο Ομοσπονδιακό Στρατιωτικό Αρχείο της Γερμανίας, στα έγγραφα της ανώτερης διοίκησης της δεύτερης θωρακισμένης ομάδας υπάρχει ένα έγγραφο «Vereinbarung mit sowjetischen Offizieren über die Überlassung von Brest-Litowsk» ("Συμφωνία με τους σοβιετικούς αξιωματικούς για την παράδοση του Μπρεστ-Λιτόφσκ") από 21.09.1939.

Σε αυτό συγκεκριμένα αναφέρεται: 14.00: Έναρξη της επίσημης παρέλασης (Vorbeimarsch) των ρωσικών και γερμανικών στρατευμάτων μπροστά από τη διοίκηση και των δύο πλευρών με την επακόλουθη αλλαγή σημαίας. Όταν οι σημαίες αλλάζουν, η μουσική παίζει εθνικούς ύμνους.

Deutsch-sowjetische Siegesparade in Brest-Litowsk. Κοινή παρέλαση του Βέρμαχτ και του Κόκκινου Στρατού των Εργαζομένων και των Αγροτών στις 22 Σεπτεμβρίου 1939 στο Μπρεστ-Λιτόφσκ. Ο διοικητής του σώματος – ο στρατηγός των θωρακισμένων δυνάμεων Χάιντς Ικουντέραιν και ο διοικητής της 29ης ξεχωριστής θωρακισμένης ταξιαρχίας του Κόκκινου Στρατού Σιμόν Κριβοσέιν κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας παράδοσης της πόλης στη σοβιετική πλευρά την ώρα εισβολής στην Πολωνία των γερμανικών και σοβιετικών στρατευμάτων. Η διαδικασία έληξε με την επίσημη κατάβαση της γερμανικής και την άνοδο της σοβιετικής σημαίας.

πρωτόκολλα. “Ο Στάλιν και εγώ – είμαστε μοναδικοί που βλέπουμε το μέλλον, – δήλωσε ο Χίτλερ. – Σε μερικές εβδομάδες θα απλώσω το χέρι στον Στάλιν στα κοινά γερmano-σοβιετικά σύνορα και μαζί θα ξεκινήσουμε το ξαναμοίρασμα του κόσμου”.

Στα κατεχόμενα από τον Κόκκινο στρατό εδάφη εισήχθη καθεστώς της κόκκινης τρομοκρατίας και επιταχυνόμενης “σοβιετοποίησης”. “Το σχέδιο αποκεφαλισμού της κοινωνίας ήταν μια εισαγωγή για τη μετατροπή του λαού σε μια κενή και άμορφη μάζα”, – έγραφε στις αναμνήσεις του ο φυλακισμένος στη Λουμπιάνκα, ο μελλοντικός διοικητής του Πολωνικού Στρατού, ο στρατηγός Άντερς. Μόνο από τη Δυτική Ουκρανία απελάθηκαν βαθιά στη Σοβιετική Ένωση 550 χιλιάδες άνθρωποι.

Κατά τη διάρκεια της εκστρατείας του Σεπτεμβρίου, οι Σοβιετικοί αιχμαλώτισαν 181.000 Πολωνούς στρατιωτικούς, πολλοί από τους οποίους ήταν Ουκρανοί. Το 1940, με την προσωπική διαταγή του Ι. Στάλιν, 22 χιλιάδες Πολωνοί αξιωματούχοι εκτελέστηκαν χωρίς δίκη και κατηγορητήριο – το έγκλημα αυτό, που εν μέρει έγινε και στο έδαφος της Ουκρανίας, συμπεριλήφθηκε στην ιστορία με ονομασία “Κατίν”.

Η Βρετανία και η Γαλλία εκπλήρωσαν τις συμμαχικές τους δεσμεύσεις προς την Πολωνία και στις 3 Σεπτεμβρίου μπήκαν στον πόλεμο κατά της Γερμανίας. Πώς μπορούσε να έβλεπε η κοινή γνώμη αυτών των δύο χωρών (αν και ατιμασμένων με τη συμφωνία του 1938 με τον Χίτλερ στο Μόναχο) τη βοήθεια

της ΕΣΣΔ προς τη Γερμανία; Παραλίγο να κηρύξουν πόλεμο στην ΕΣΣΔ το 1940. Για ποια «ουδετερότητα» στον πόλεμο θα μπορούσε να μιλήσει κανείς όταν η Σοβιετική Ένωση παρείχε στους Ναζί ζωτικής σημασίας βοήθεια με τεράστιες προμήθειες από δημητριακά, λάδι, βαμβάκι, φωσφορικά, ξυλεία, μαγγάνιο, χρώμιο, χαλκό, μη σιδηρούχα μέταλλα, με αντάλλαγμα μηχανήματα και τεχνολογίες.

Τα κομμουνιστικά κόμματα της Ευρώπης, που από το 1933 πάλευαν εναντίον του ναζισμού-χιτλερισμού ήρθαν σε αμηχανία, λαμβάνοντας οδηγίες από τη Μόσχα να σταματήσουν τις αντιφασιστικές τους δραστηριότητες.

Το ουκρανικό εθνικό κίνημα για την ανεξαρτησία της Ουκρανίας βρέθηκε μπροστά σε σοβαρή πρόκληση στις αρχές του πολέμου και χρειαζόταν αναθεώρηση της πολιτικής του. Το 1943 η Οργάνωση των Ουκρανών Εθνικιστών (του Μπαντέρα) ανακοινώνει ως εχθρούς του ουκρανικού λαού τους δύο ιμπεριαλισμούς – τον γερμανικό και τον σοβιετικό, που “άπλωσαν αδελφικά τα χέρια τους ο ένας στον άλλον”.

ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Στις 23 Ιουνίου 1941, η εξορισμένη πολωνική κυβέρνηση του στρατηγού Β. Σικόρσκι, που έγινε σύμμαχος της ΕΣΣΔ, απαίτησε την επιστροφή στα σύνορα της Συνθήκης της Ρίγας του 1921. Στις 30 Ιουλίου

ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΣΤΟ ΚΙΕΒΟ

Πριν από την υποχώρηση από την πρωτεύουσα της Ουκρανίας, οι σοβιετικές αρχές διενήργησαν μαζικές εκτελέσεις των πολιτικών κρατουμένων.

Οι μονάδες της NKVD εγκατέστησαν ραδιοελεγχόμενες νάρκες και έβαλαν βόμβες σε εκατοντάδες κτίρια στο κέντρο της πόλης. Στις 24 Σεπτεμβρίου 1941, το Κίεβο αναστέναξε από τις εκρήξεις. Η κεντρική οδός της πόλης - Χρεστσάτικ και τα διπλανά τετράγωνα καιγόntonουσαν για μέρες. Οι σαμποτέρ της NKVD κατέστρεψαν το κέντρο του Κιέβου μαζί με τους ανθρώπους.

Από εκρήξεις και πυρκαγιές καταστράφηκαν 324 διατηρητέα κτήρια. Χιλιάδες κάτοικοι του Κιέβου έχασαν τη ζωή τους, 50 χιλιάδες έμειναν χωρίς στέγη.

Οι αρχές των εισβολέων χρησιμοποίησαν την καταστροφή του κέντρου του Κιέβου ως αφορμή για να κατηγορήσουν τους Εβραίους και σύντομα άρχισαν τη μαζική τους εξόντωση στο Μπάμπιν Γιάρ.

Στις 3 Νοεμβρίου διαπράχτηκε έγκλημα κατά του παγκόσμιου πολιτισμού: η σοβιετική ομάδα των σαμποτέρ της NKVD ανατίναξε τον ναό της Κοιμήσεως Θεοτόκου του XI αιώνα, τον κύριο ναό της Λαύρας των σπηλαίων του Κιέβου.

Καθεδρικός ναός της Κοιμήσεως Θεοτόκου της Λαύρας των σπηλαίων του Κιέβου. Φωτογραφία της δεκαετίας 30΄.

Οι κάτοικοι του Λβιβ αναζητούν μεταξύ των εκτελεσθέντων τους συγγενείς τους στην αυλή της φυλακής № 1 του Λβιβ, 3 Ιουλίου 1941.

1941 υπογράφηκε μια συμφωνία Πολωνίας-Σοβιετικής Ένωσης, στην οποία η σοβιετική κυβέρνηση ακύρωσε το σύμφωνο των Μολότοφ-Ρίμπεντροπ από το 1939. Οι διπλωματικές σχέσεις αποκαταστάθηκαν και άρχισε να σχηματίζεται ο πολωνικός στρατός στην επικράτεια της ΕΣΣΔ.

Ήδη στις 16 Δεκεμβρίου 1941, σε διαπραγματεύσεις με τον Υπουργό Εξωτερικών της Αγγλίας Άντονι Ίντεν, ο Στάλιν πρότεινε την αναγνώριση από τη Μεγάλη Βρετανία των σοβιετικών συνόρων του 1941 από την Καρελία έως τη Βεσσαραβία, που αποκτήθηκαν μέσω του Συμφώνου Μολότοφ-Ρίμπεντροπ. Ο Ίντεν δήλωσε ότι δεν μπορούσε να αποδεχθεί τα προτεινόμενα όρια. Δημιουργήθηκε μια περίεργη νομική κατάσταση, όταν οι δυτικοί Ουκρανοί αναγνωρίζονταν από την Πολωνία, τη Βρετανία και τις ΗΠΑ ως Πολωνοί πολίτες, και από τους Σοβιετικούς – σαν σοβιετικοί πολίτες, που ενσωματώθηκαν στην ΕΣΣΔ το Νοέμβριο του 1939. Ο Τσόρτσιλ προειδοποίησε τον Β. Σικόρσκι: «Αν η Ρωσία θα συνάψει συμμαχία με το Ράιχ, εμείς θα πεθάνουμε... Αν η Σοβιετική Ένωση θα νικήσει, θα αποφασίζει το ζήτημα των συνόρων, χωρίς διαβουλεύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο» (11.03.1942).

Η ΟΥΚΡΑΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΗ

Με την επίθεση της Γερμανίας στην ΕΣΣΔ στις 22 Ιουνίου 1941 (εδώ ο Χίτλερ ξεγέλασε εντελώς τον σύμμαχό του) διαλύεται η συμμαχία Χίτλερ – Στάλιν. Άρχισε η περίοδος των πρωτοφανών απωλειών του Κόκκινου Στρατού. Μέχρι το Δεκέμβριο σχεδόν όλο το έδαφος της Ουκρανίας καταλήφθηκε. Σαν αποτέλεσμα της σύγκρουσης των δύο ολοκληρωτικών καθεστώτων ήταν αναρίθμητα θύματα και στους στρατιωτικούς και στον άμαχο πληθυσμό της Ουκρανίας. Τα εδάφη μεταξύ των Καρπάθιων και του ποταμού Ντον μετατράπηκαν σε Αιματηρή γη. Η Ουκρανία έχασε 8 εκατομμύρια των πολιτών της: 2,5 εκατομμύρια σκοτώθηκαν στα πεδία μάχης, οι απώλειες των αμάχων – 5,5 εκατομμύρια. Για σύγκριση: οι συνολικές απώλειες της Γερμανίας στον πόλεμο –

6,5 εκατομμύρια, μεταξύ τους των αμάχων – 2 εκατομμύρια.

Είναι αδύνατον να αποσιωπήσουμε τα εγκλήματα του Κόκκινου Στρατού, ο οποίος, σχεδόν ακυβέρνητος, υποχωρώντας προς τον Δνείπερο, κατέφυγε σε μαζικές εκτελέσεις των πολιτικών κρατουμένων. Κατά τη διάρκεια των πρώτων δύο εβδομάδων του πολέμου στις φυλακές της Δυτικής Ουκρανίας, οι αξιωματικοί του НКВД¹ εκτέλεσαν δια του πυροβολισμού περισσότερους από 21.000 κρατούμενους. Οι μαζικές εκτελέσεις πραγματοποιήθηκαν σε Λβιβ, Λουτσκ, Στανισλάβ, Ντούμπνο, Βίννιτσια, Ούμαν, Κίεβο και πολλές άλλες πόλεις.

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι περισσότεροι Ουκρανοί πολέμησαν στην πλευρά των Ηνωμένων Εθνών: στους στρατούς της Πολωνίας και της ΕΣΣΔ, του Καναδά και της Γαλλίας, των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και της Τσεχοσλοβακίας, στα μέτωπα της Ευρώπης, της Βόρειας Αφρικής και της Νοτιοανατολικής Ασίας, του Ειρηνικού και του Ατλαντικού ωκεανών. Αλλά μόνο ο Ουκρανικός Απελευθερωτικός Στρατός ήταν σε αυτόν τον πόλεμο υπό την εθνική ουκρανική σημαία.

Κατά τη διάρκεια αυτού του πολέμου, οι μάχες δύο φορές σάρωσαν το έδαφος της Ουκρανίας. Το Χάρκοβο, μία από τις μεγαλύτερες πόλεις της Ουκρανίας, “άλλαξε χέρια” τέσσερις φορές. Καταστράφηκαν 714 πόλεις, 28 χιλιάδες χωριά, πάνω από 16 χιλιάδες επιχειρήσεις. Η χώρα ισοπεδώθηκε ολοσχερώς και η ζημιά υπολογίζεται σε 42% από το σύνολο των ζημιών που υπέστη η ΕΣΣΔ. Αυτό ήταν το κόστος που πλήρωσαν οι Ουκρανοί για την απουσία του δικού τους ανεξάρτητου κράτους.

Η Ουκρανία έχει ειδικό λογαριασμό όσο με τον Στάλιν, τόσο με τον Χίτλερ. Αμέσως μετά τη γερμανική επίθεση στην ΕΣΣΔ στις 22 Ιουνίου 1941, οι Ουκρανοί αγωνιστές για την ανεξάρτητη Ουκρανία ανακοίνωσαν την Ανεξάρτητη Κυβέρνηση (30 Ιουνίου). Ο Χίτλερ, ο οποίος έτρεφε για την Ουκρανία ιδιαίτερο συναίσθημα του ληστή και δολοφόνου, όλη την ώρα στις συζητήσεις τόνιζε την ιδέα για τα ανεκτίμητα πλούτη της Ουκρανίας, τα οποία πρέπει να ανήκουν στη Γερμανία. “Δεν υπάρχει καμία χώρα στην Ευρώπη που θα μπορούσε σε τέτοιο βαθμό (όπως η Ουκρανία) να είναι αυτάρκη”. “Δε θα υπάρχω, αλλά στην Ουκρανία, εκτός από τον ντόπιο πληθυσμό, θα υπάρχουν 20 εκατομμύρια νέοι άποικοι. Σε 300 χρόνια αυτό θα είναι το πιο όμορφο μέρος του κόσμου” (17.10.1941).

Έτσι, η ανεξαρτησία της Ουκρανίας δεν ήταν στα σχέδια των Ναζί, όλη η ηγεσία του κινήματος για την

¹ Το Λαϊκό Κομισσαριάτο Εσωτερικών Υποθέσεων ή Λαϊκό Επιτροπάτο Εσωτερικών Υποθέσεων (ρωσικά: Народный комиссариат внутренних дел СССР), πιο γνωστό με το ακρωνύμιο Εν-Κα-Βε-Ντε (НКВД) ήταν κρατική υπηρεσία της ΕΣΣΔ που συνδυάζε τις αρμοδιότητες ενός υπουργείου εσωτερικών και δημόσιας τάξης/εσωτερικής ασφάλειας, περιλαμβάνοντας τόσο την δημόσια αστυνομία (Μιλίτσιγια), την συνοριοφυλακή, όσο και την μυστική αστυνομία.

ανεξαρτησία της Ουκρανίας καταλήγει στο στρατόπεδο Σαχζενγκάουζεν. Η εντολή «Αίνσατσκομάντο C/5,» ιδικά ανέφερε: «Διαπιστώθηκε ότι η κίνηση του Μπαντέρα (ΟΥΝ — η Οργάνωση των Ουκρανών Εθνικιστών) προετοιμάζει εξέγερση στον κομισαρίατο του Ράιχ, ο απώτερος στόχος της οποίας είναι να δημιουργηθεί μια ανεξάρτητη Ουκρανία. Όλοι οι αξιωματούχοι του Κινήματος του Μπαντέρα πρέπει επείγοντως να συλληφθούν και, μετά από λεπτομερείς ανακρίσεις, κρυφά να εκτελεστούν ως κοινοί κακοποιοί». Όλη τη μεταγενέστερη περίοδο της ναζιστικής κατοχής, οι Ουκρανοί, ανεξάρτητα από το αν ήταν μέλη του Κινήματος ή όχι, βασανίστηκαν και

καταδικάστηκαν, απελάθηκαν στα στρατόπεδα εξόντωσης — Άουσβιτς, Μπούχενβαλντ, Τρεμπλίνκα, Σομπιμπόρ, Μπέργκεν-Μπέλζεν και Νταχάου. Εκεί οι Ναζί προσπαθούσαν να μην τους αναγνωρίζουν ως Ουκρανούς, αλλά ως Ρώσους ή Πολωνούς.

Είναι τραγικό το γεγονός ότι μεταξύ αυτών των σφαγών υπήρξαν περιπτώσεις συνεργασίας και αντισημιτισμού, αλλά αυτά δεν ήταν μαζικά φαινόμενα και τόσο περισσότερο δεν είναι τυπικά για την Ουκρανία. Οι περισσότεροι Ουκρανοί, που μισούσαν το σταλινικό καθεστώς και παραδόθηκαν μαζικά στη γερμανική αιχμαλωσία ή με λουλούδια υποδέχτηκαν τους εισβολείς, πολύ γρήγορα συνειδητοποίησαν ότι οι Ναζί έφεραν μαζί τους θάνατο, δουλεία, λεηλασία και ολική καταστροφή της Ουκρανίας. Τον Δεκέμβριο του 1941 ο Γερμανός υπουργός οικονομικών και πρόεδρος της Ραιχστράπεζας Ουόλτερ Φουνκ είπε στην Πράγα ότι αυτή «η υποσχόμενη αποικιακή γη (η Ουκρανία) είναι διαθέσιμη για την Ευρωπαϊκή εκμετάλλευση».

Ο Στάλιν αποδείχτηκε πολύ πιο ελαστικός στα εθνικά ζητήματα από τον παλιό του φίλο Χίτλερ, αλλά θα μπορούσε άραγε να διανοηθεί ότι μόλις 38 χρόνια μετά το θάνατό του η αυτοκρατορία του (η ΕΣΣΔ) θα διαλυθεί σε σειρά των εθνικών κρατών, η δημιουργία των οποίων ήταν καθορισμένη με την εθνική πολιτική του Λένιν-Στάλιν; Ο εθνικισμός νίκησε στα εδάφη της πρώην ΕΣΣΔ, και πάνω από το Κρεμλίνο ανέβηκε το ρωσικό τρικολόρ — σημαία υπό την οποία πολεμούσαν τους μπολσεβίκους οι Ρώσοι στρατηγοί Ντενίκιν και Βλάσοβ.

ΔΕΝ ΞΕΧΝΑΜΕ — ΝΙΚΑΜΕ

Στις 3 Ιουλίου 2009, η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του ΟΑΣΕ ενέκρινε το ψήφισμα "Η ενοποίηση μιας διαιρεμένης Ευρώπης: η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των πολιτικών ελευθεριών στον 21ο αιώνα στην περιοχή του ΟΑΣΕ", όπου αναφέρεται ότι στον εικοστό αιώνα, οι ευρωπαϊκές χώρες γνώρισαν δύο ισχυρά ολοκληρωτικά καθεστώτα — τον φασισμό και τον σταλινισμό. Η 23 Αυγούστου, ημέρα που υπογράφηκε το Σύμφωνο Μολότοφ-Ρίμπεντροπ, ανακηρύχθηκε η Ημέρα Μνήμης των Θυμάτων του Σταλινισμού και του Ναζισμού.

Η Ουκρανία, στα πλαίσια εφαρμογής πολιτικής της αποκομμουνοποίησης, από 2015, μαζί με όλες τις χώρες του κόσμου, τιμάει την 8 Μαΐου ως Ημέρα Μνήμης και Συμφιλίωσης. Η 9 Μαΐου σηματοδοτεί την Ημέρα Νίκης κατά του Ναζισμού στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο του 1939-1945. Νωρίτερα αυτή η ημερομηνία ονομαζόταν επίσημα σαν Ημέρα Νίκης στον Μεγάλο Πατριωτικό Πόλεμο του 1941-1945.

Η αποκάλυψη και καταδίκη των εγκλημάτων του παρελθόντος — τρόπος πρόληψης της επανάληψής τους. Και όσο δύσκολο είναι να φανταστείς κάποιον στο δρόμο της Γερμανίας με το πορτρέτο του Χίτλερ, τα πορτρέτα του Στάλιν δεν είναι ασυνήθιστα κατά

"Είναι αλήθεια: οι φυλακές της Σιβηρίας και Σολοβκί εφευρέθηκαν με την ασιατική αγριότητα, είτε του τσάρου, είτε του κόμματος, είτε του συγχωρημένου Στάλιν, εφευρέθηκαν από τον μοναρχισμό, τον φασισμό, τον κομμουνισμό..."

Βασίλ Στους*

* Βασίλ Σ. Στους (6 Γενάρη 1938, χωριό Ράχνιβκα περιοχή Βίννιτσια, Ουκρανία - 4 Σεπτέμβρη 1985, στρατόπεδο VS-389 / 36-1 κοντά στο χωριό Κούχιν, περιοχή Περμ, Ρωσία) - αγωνιστής για την ανεξαρτησία της Ουκρανίας στον ΧΧ αιώνα, μια εξέχουσα προσωπικότητα - Ουκρανός ποιητής, μεταφραστής, συγγραφέας, στοχαστής, λογοτέχνης, ακτιβιστής για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ένας από τους πιο δραστήριους εκπροσώπους του ουκρανικού αντιφρονούντος κινήματος. Εξαιτίας των πεποιθήσεών του σχετικά με την ανάγκη διατήρησης και ανάπτυξης του ουκρανικού πολιτισμού υπέστη καταστολή από τις σοβιετικές αρχές, το έργο του απαγορεύτηκε και ο ίδιος καταδικάστηκε σε μια μακρά παραμονή στη φυλακή, όπου και πέθανε.

Ο όρος "Μεγάλος Πατριωτικός Πόλεμος" χρησιμοποιήθηκε στην πρώην ΕΣΣΔ για να τονίσει ότι κατά τη διάρκεια του πολέμου 1941 – 1945 οι πολίτες υπερασπίζονταν τη Σοβιετική Ένωση ως κοινή πατρίδα.

Συμμαχικό Πολεμικό Κοιμητήριο Π. Φαλήρου όπου κάθε χρόνο στις 8 Μαΐου η ουκρανική κοινότητα μαζί με την Πρεσβεία της Ουκρανίας στην Ελληνική Δημοκρατία και Έλληνες – φίλους της Ουκρανίας, καταθέτουν στεφάνι στο μνημείο του πεσόντα Ουκρανού στρατιώτη Μικόλα Σέβελ.

τη διάρκεια των «κόκκινων» διαδηλώσεων όχι μόνο στη Μόσχα, αλλά και σε πολλές άλλες χώρες (συμπεριλαμβανόμενα και την Ελλάδα). Αυτό που συνέβη πριν από 80 χρόνια έχει σημασία, δεδομένου ότι σήμερα υπάρχουν δυνάμεις που υποστηρίζουν τη στρατιωτική κατάληψη των ξένων εδαφών και τη βίαιη αλλαγή των συνόρων, ασεβής στάση απέναντι σε ανεξάρτητα κράτη και λαούς.

Αυτό που διέπραξε ο Στάλιν – δεν είναι μια αλυσίδα σφαλαμάτων που είναι εγγενής σε κάποιον σημαντικό πολιτικό – τον Ονίνστον Τσόρτσιλ ή τον Σαρλ ντε Γκολ, τον Ρέινολντς Ρέιγκαν ή τη Μάργκαρετ Θάτσερ. Οι κινήσεις του Στάλιν – είναι οι συστηματικές, μαζικές και ατιμώρητες δολοφονίες των αθώων ανθρώπων, μέσω των οποίων ο στεγνός δολοφόνος κυβερνούσε τη χώρα που πάγωσε από τον τρόμο.

Με μεγάλη καθυστέρηση η Ιστορία εξέδωσε στον XXI αιώνα την ετυμηγορία σε έναν από τους πιο βίαιους εγκληματίες παγκοσμίως. Εάν ο κόσμος κατάφερνε να το κάνει νωρίτερα, η ιστορία δε θα είχε επαναληφθεί σήμερα στην Ουκρανία (η εισβολή της Ρώσικης Ομοσπονδίας στην Ουκρανία 2014 με την παράνομη προσάρτηση της Κριμαίας).

Αλλά η εμπειρία της Ουκρανίας πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα για όλους τους δημοκρατικούς λαούς της Ευρώπης για το σίγουρο μέλλον τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Δ. Βολκογκόνοφ. Στάλιν Τ. ΙΙ – Μ., 1996.
2. Γερmano-Ουκρανικές σχέσεις στις ιστορικές προοπτικές. – Έντμοντον – Τορόντο. 1994.
3. Α. Ζασκινιάκ, Μ. Κρικούν. Ιστορία της Πολωνίας. – Λ., 2002.
4. Έτος της κρίσης. 1938-1939. Έγγραφα και ντοκουμέντα, τ. Ι και ΙΙ. – Μ., 1990.
5. Βολοντίμιρ Κόσικ. Η Ουκρανία κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, 1938-1945. – Κίεβο – Παρίσι – Νέα Υόρκη – Τορόντο, 1992.
6. Ουόλτερ Λάκερ. Ρωσία και Γερμανία. Μέντορες του Χίτλερ – Ουάσιγκτον, 1991.
7. Γιούρι Στσέρμπακ. Ουκρανία: πρόκληση και επιλογή. – Κ.: Πνεύμα και Γράμμα, 2003.
8. Γιούρι Στσέρμπακ. Ουκρανία στη ζώνη της αναταραχής. – Κ.: ΥΡ, 2010.
9. Ίγορ Ντερεβιάνι, ανώτερος ερευνητής στο Εθνικό Μουσείο-Μνημείο "Φυλακή στο Λόντσκι". Η πιο αιματηρή σελίδα στην ιστορία της φυλακής του Λόντσκι. Λβιβ.